

राज्यसेवा (पूर्व) परीक्षा 2023

सामान्य अध्ययन पेपर - 1

1. पंडीता रमाबाईनी रमाबाई असोसिएशनच्या अनुमतीने आपल्याला सल्ला देण्यासाठी एक सल्लागार मंडळ नेमले. त्यात खालीलपैकी कोणाचा समावेश होता ?
- न्यायमूर्ती म. गो. रानडे
 - डॉ. आर. जी. भांडारकर
 - न्यायमूर्ती के. टी. तेलंग
 - बापू हरी शिंदे
- पर्यायी उत्तरे :
- केवळ i व ii
 - केवळ ii व iii
 - केवळ i व iv
 - केवळ i, ii व iii
2. इ. स. 1918, साली मुंबईतील कामगारांना ‘पिपल्स युनियन’ ही संघटना स्थापना करण्याचा उपदेश कोणी केला होता ?
- राजर्षि शाहु महाराज
 - डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
 - नारायण मेघाजी लोखंडे
 - भाई माधवराव बागल
3. ब्राह्मणेतर पत्रकारितेची मुहूर्तमेढ रोवून चिपळूणकरांच्या महात्मा ज्योतिराव फुलेंवरील हल्याचा बचाव आपल्या वृत्तपत्राद्वारे कोणी केला ?
- नारायण मेघाजी लोखंडे
 - भाऊ दाजी लाड
 - तुकाराम तात्या पडवळ
 - कृष्णाजी भालेकर
4. ‘मालविकाग्निमित्र’ या प्राचीन नाटकात कोणत्या दोन राजघराण्याच्या वैवाहिक संबंधावर प्रकाश पडतो ?
- शुंग आणि विदर्भ (यज्ञसेन) घराणे
 - गुप्त आणि वाकाटक घराणे
 - शक आणि सातवाहन घराणे
 - चालुक्य आणि वर्धन घराणे
5. वैदिक काळात व्यापारात विनिमयाचे माध्यम काय होते ?
- निष्क
 - कृष्णाल
 - शतमान
 - गण
 - श्रेणी
- पर्यायी उत्तरे :
- i, ii व iii
 - ii, iii व iv
 - i, ii, iv व v
 - i, iii व v
6. सेतु माधवराव पगडी यांच्या मते, नाथ पंथातील कोणत्या संताने ‘शहा रमजान’ हे नाव धारण करून सुफी संत निजामुद्दिन यांच्या कडून इस्लाम धर्माची दिक्षा घेतली. हे महाराष्ट्राच्या सांस्कृतिक इतिहासातील एक गूढ आहे.
- गोरखनाथ
 - गहिनीनाथ
 - जालन्धरनाथ
 - कानिफनाथ
7. खालील घटनांची योग्य क्रमाने मांडणी करा.
- श्वेतपत्रिका
 - पुणे करार
 - नेहरू अहवाल
 - धारासना सत्याग्रह
- पर्यायी उत्तरे :
- iv, ii, iii, i
 - iii, iv, ii, i
 - iv, i, ii, iii
 - ii, iii, iv, i
8. पुढील वाक्ये.....यांच्या विषयी आहेत.
- महाराष्ट्राच्या शिक्षण क्षेत्रात त्यांनी महत्त्वाची भूमिका बजावली.
 - त्यांनी वेगवेगळ्या विषयांवर पाठ्यपुस्तके तयार केली.
 - गणित आणि शास्त्रावर त्यांनी ‘शून्यलब्धी’ हे पुस्तक मराठीतून लिहिले.
 - केशवराव भवाळकरानी त्यांचे चरित्र लिहिले आहे.
- पर्यायी उत्तरे :
- दादोबा पांडूरंग तर्खडकर
 - आत्माराम पांडूरंग तर्खडकर
 - बाळशास्त्री जांभेकर
 - गोपाळ हरि देशमुख
9. पुढील राजकीय संघटनांचा कालानुक्रमे योग्य क्रम लावा.
- पुणे सार्वजनिक सभा
 - बॉम्बे प्रेसिडेन्सी असोसिएशन
 - मद्रास महाजन सभा
 - इंडियन असोसिएशन
- पर्यायी उत्तरे :
- ब अ ड क
 - अ ड क ब
 - क ड ब अ
 - ड ब अ क
10. खालीलपैकी कोणता निर्णय साबरमती कराराने घेण्यात आला ?
- प्रतियोगी सहकारिता पक्षाची स्थापना करावी.
 - विद्यार्थ्यांनाराजकारणात सहभागी करून घेऊ नये.

- (3) कनिष्ठ जातीय कामगारामध्ये भेदाभेद करू नये, तसेच 50 स्वयंसेवकाचे पथक उभारावे व हिंदु मुस्लिम ऐक्य राखावे.
 (4) मोतीलाल नेहरू आणि जयकर यांच्या समितीने मध्यवर्ती विधिमंडळाचे सदस्य निश्चित करावे.

11. इ. स. 1934 मध्ये ‘कर्षक संघम’ एक शेतकरी संघटना म्हणून खालीलपैकी कोणत्या प्रांतात स्थापन करण्यात आली ?

- (1) आंध्रप्रदेश (2) तामिळनाडु
 (3) केरळ (4) बंगाल

12. दांडीयात्रेचा उल्लेख रामाचा लंकेवरील ऐतिहासिक मोर्चा असे कोणी केला ?

- (1) पंडित मोतीलाल नेहरू आणि डी. जी. तेंडूलकर
 (2) पी. सी. रे आणि डी. पी. मिश्रा
 (3) शंकरराव देव आणि ग. वि. केतकर
 (4) अप्पासाहेब पटवर्धन आणि सुहासिनी नंबीयार

13. खालील विधाने कोणासंदर्भात आहेत ?

- i. धर्माची राजकारणापासून फारकत घेतली.
 ii. सती जाणाऱ्या शूर स्त्रियांच्याबाबत अलिप्ततेचे धोरण स्वीकारले.
 iii. बालविवाह थांबविणे व विधवा विवाहाला उत्तेजन दिले.
 iv. सामाजिक कायद्याबाबत अंतिम निर्णय आपला असल्याचा दावा केला.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) बाबर (2) हुमायुन
 (3) अकबर (4) औरंगजेब

14. खानदेशातील भिल्ल्यांनी ब्रिटिश राजवटीस विरोध केला होता कारण

- i. उत्तर भारतातील उठावाच्या घटनांपासून सातपुडा विभागातील भिल्ल्यांना प्रेरणा मिळाली.
 ii. 1857 च्या उठावाचा फायदा घेवून भागोजी नाईक व काझिसिंग नाईक उठावात सामिल झाले.
 iii. काझिसिंग व त्यांच्या सहकाऱ्यांनी सरकारी खजिना व पोस्ट जाळले.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) i व ii (2) ii व iii
 (3) i व iii (4) वरीलपैकी सर्व

15. खालीलपैकी कोणत्या वृत्तपत्रातून अॅनी बेझंट यांनी होमरूल चळवळी बद्दलचे विचार मांडले ?

- अ. न्यू इंडिया ब. कॉमन वील
 क. बॉम्बे गॅझेट ड. टेलीग्राफ

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ आणि ब फक्त (2) ब आणि क फक्त
 (3) अ आणि ड फक्त (4) अ, ब आणि क फक्त

16. खालील विधाने पहा :

- अ. घातक कचरा मृदेमध्ये टाकल्यामुळे जैवविविधता कमी होते.
 ब. नद्यांमध्ये वारंवार पूर येण्यामागे वृक्षतोड कारणीभूत आहे.
 क. फ्रांसिस्को मेंडझ यांच्या उर्जा क्षेत्रातील कार्यामुळे त्यांना ‘अमेझॉन गांधी’ म्हणून संबोधतात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त विधान क बरोबर आहे
 (2) फक्त विधान अ बरोबर आहे
 (3) फक्त विधान अ आणि ब बरोबर आहेत
 (4) विधान अ, ब आणि क बरोबर आहेत

17. मातीतील नायट्रोजन खत जिवाणूद्वारे तोडल्यास

- (1) नायट्रोजन डायऑक्साइड (NO₂)
 (2) नायट्रस ऑक्साइड (N₂O)
 (3) नायट्रोजन ट्रायऑक्साइड (NO₃)
 (4) नायट्रोजन (N₂)

18. ओझोन संदर्भात खालील कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- अ. ओझोनला पृथ्वीचे रक्षण कवच म्हणतात.
 ब. 1985 मध्ये ओझोन थराला छिद्र पडल्याचे स्पष्ट झाले.
 क. 16 सप्टेंबर हा जागतिक ओझोन दिवस म्हणून साजरा केला जातो.
 ड. 1989 मध्ये ओझोन क्षयास कारणीभूत रसायन वापरावर बंदी घालण्यात आली.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ, ब आणि क
 (2) फक्त ब, क आणि ड
 (3) फक्त अ, क आणि ड
 (4) वरील सर्व

19. खालीलपैकी कोणता परिस्थितिकी मनोऱ्याचा प्रकार नाही ?

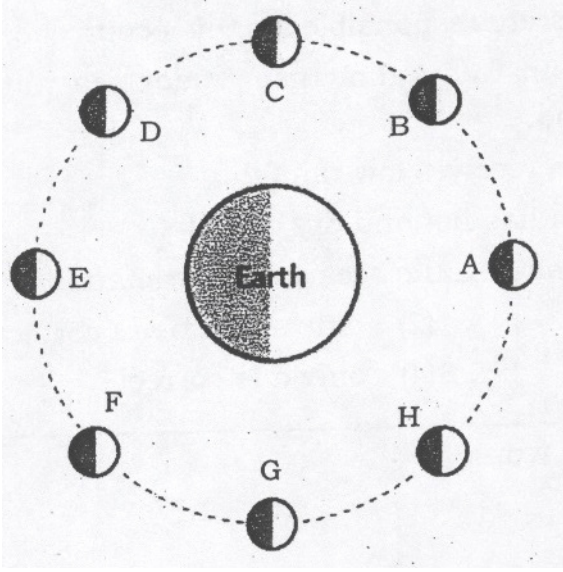
- (1) संख्येचा मनोरा
 (2) जैविक वस्तुमानाचा मनोरा
 (3) अन्नजाळी मनोरा
 (4) उर्जेचा मनोरा

20. काही प्रजाती नष्ट झाल्या तर पर्यावरणावर गंभीर परिणाम करतात त्यांना म्हणतात.

- (1) निळा दगड (2) लाल दगड
 (3) पिवळा दगड (4) किस्टोन

21. खालील आकृतीचे निरीक्षण करून खालीलपैकी कोणत्या मूळाक्षरांनी चंद्राचा तीन चतुर्थांश भाग प्रकाशित दर्शविला आहे हे नमूद करा ?

- (1) B आणि H (2) C आणि G
 (3) D आणि F (4) E आणि A

22. पर्यावरण म्हणजे सजीवांच्या किंवा जीवसमूहांच्या जीवन, वाढ, विकास व मृत्युवर परिणाम करणारी सर्व परिस्थिती, तिची कारके व त्यांचा प्रभाव होय. पर्यावरणाची ही व्याख्या कोणी केली ?

- (1) विश्वकोष (2) ब्रिटानिका विश्वकोष
(3) ए. सी. टान्सले (4) जॅकी स्मिथ

23. पश्चिम राजस्थानाच्या प्रदेशात चुनखडक, जिप्सम आणि खनिज मीठाचे साठे वितरीत झालेले आहेत. खालीलपैकी कोणती कारणे या खनिजांच्या साठ्यांच्या वितरणास कारणीभूत आहेत ?

- a. पर्मोकार्बोमिकरेस युगात पश्चिम राजस्थानचा भाग समुद्राच्या पाण्याखाली होता.
b. पश्चिम राजस्थानाच्या प्रदेशात पर्जन्याचे प्रमाण कमी आहे.
c. पश्चिम राजस्थानाच्या प्रदेशात हवामान उष्ण व कोरडे आहे.
d. पश्चिम राजस्थानाच्या प्रदेशात वनाच्छादाना खालील क्षेत्र अत्यल्प आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त a बरोबर आहे
(2) फक्त a आणि b बरोबर आहेत
(3) a, b आणि c बरोबर आहेत.
(4) फक्त d बरोबर आहे

24. खालीलपैकी कोणत्या मृदेत लोह व बॉक्साइट खनिजाचे प्रमाण अधिक असते ?

- (1) तांबडी मृदा (3) जांभी मृदा
(2) रेगूर मृदा (4) गाळाची मृदा

25. खाली दोन विधाने दिली आहेत त्यापैकी (A) हे प्रतिपादन असून (R) हे त्याचे कारण आहे. दिलेल्या पर्यायातून बरोबर उत्तर निवडा.

- (A) कापूस हा वजन न घटणारा शुद्ध कच्चा माल आहे, शिवाय हलका व टिकावू आहे.
(R) सुती कापड उद्योगाचे स्थानिकीकरण कापूस उत्पादक प्रदेश किंवा बाजारपेठ या ठिकाणी होते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे खरे स्पष्टीकरण आहे
(2) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत परंतु (R) हे (A) चे खरे स्पष्टीकरण नाही
(3) (A) हे बरोबर आहे पण (R) हे चूक आहे.
(4) (A) हे चूक आहे पण (R) हे बरोबर आहे

26. भारताच्या प्राकृतिक नकाशात महाराष्ट्र पठार खालीलपैकी कोणत्या रंगाने दर्शविले आहे ?

- (1) गडद हिरवा (2) हिरवा
(3) पिवळा (4) तपकिरी

27. खालीलपैकी कोणत्या दिवशी दक्षिण गोलार्धातील उन्हाळी अयनदिन येतो ?

- (1) 21 मार्च (2) 21 जून
(3) 23 सप्टेंबर (4) 22 डिसेंबर

28. भूमध्य सामुद्रीक प्रदेशात हिवाळ्यात पाऊस पडण्याचे कारण

- (1) वायुभार पट्ट्यांचे आंदोलन
(2) वायुभार पट्ट्यांच्या आंदोलनामुळे हिवाळ्यात भूमध्य समुद्राच्या प्रदेशात कमी वायुभार प्रदेश निर्माण होतो.
(3) भूमध्य समुद्राकडून भूभागाकडे वारे वाहतात.
(4) आल्प्स पर्वताच्या वात सन्मुख उतारावर प्रतिरोध पर्जन्य पडतो.

29. पश्चिम पॅसिफिक महासागराच्या किनारवर्ती भागात प्रामुख्याने सागरीगर्ता आढळतात कारण

- (1) पॅसिफिक महासागराच्या पश्चिमेकडील किनारवर्ती भाग अधोगमन क्षेत्राचा आहे
(2) पॅसिफिक महासागराच्या पश्चिम किनारी भागाला समांतर पर्वतरांगा पसरल्या आहेत
(3) पॅसिफिक महासागराच्या पश्चिमेकडील भागात खंडांत उतार तीव्र आहे
(4) पॅसिफिक महासागराच्या पश्चिमी भागात सागरीगर्ता मोठ्या प्रमाणावर आढळतात

30. 'मान्सूनची माघार' हा भारतीय हवामानाचा आविष्कार खालीलपैकी कोणत्या वातावरणीय परिस्थितीचा परिणाम आहे ?

- (1) नैर्ऋत्य मान्सून वारे हिमालय पर्वतरांगांपर्यंत पोहचल्यानंतर ते तेथून माघारी फिरतात
(2) सूर्याचे भासमान भ्रमण
(3) भारताच्या वायव्य भागाकडून आग्नेय भागाकडे उच्च वायुभार पट्ट्याचा होणारा विस्तार
(4) भारतीय उपखंडात निर्माण होणारी वायुभारातील भिन्नता

31. खालीलपैकी कोणते/कोणती विधान/ने बरोबर आहेत ?
महाराष्ट्रात उत्तरेकडून क्रमाने पठारावरील प्रमुख डोंगररांगा व त्यांच्या दक्षिणेकडील नद्यांची खोरी खालीलप्रमाणे आहेत :
अ. सातपुडा पर्वत रांगेच्या दक्षिणेकडे तापी-पूर्णा खोरे.
ब. सातमाळा अजिंठा डोंगराच्या दक्षिणेस गोदावरी नदीचे खोरे.
क. हरीशचंद्र बालाघाट डोंगर व त्याच्या दक्षिणेस भिमा नदीचे खोरे.
ड. शंभू महादेवाचे डोंगर व त्याच्या दक्षिणेस कृष्णा नदीचे खोरे.
पर्यायी उत्तरे :
(1) फक्त अ (2) वरील सर्व बरोबर
(3) फक्त अ व ब (4) फक्त अ व क
32. सह्याद्रीची रांग सरळ रेषेत नसून अनेक ठिकाणी ती वक्राकार झालेली आहे कारण
(1) सह्याद्रीतून उगम पावणाऱ्या कोंकणातील नद्यांनी उगमापाशी केलेल्या शीर्षवर्ती खननामुळे ती वक्राकार झालेली आहे
(2) सह्याद्रीतून उगम पावणाऱ्या कोंकणातील नद्यांच्या पार्श्ववर्ती खननामुळे ती वक्राकार झालेली आहे
(3) सह्याद्रीतून उगम पावणाऱ्या कोंकणातील नद्यांच्या तळाच्या खननामुळे ती वक्राकार झालेली आहे
(4) सह्याद्रीत पडणाऱ्या मुसळधार पर्जन्यामुळे सह्याद्रीची झीज होऊन ती वक्राकार झालेली आहे
33. गोदावरी व कृष्णा नद्यांच्या तुलनेने कावेरी नदीच्या पात्रात हिवाळ्यात पाण्याचे प्रमाण वाढते, कारण,
(1) नैऋत्य मान्सून वाऱ्यांमुळे कावेरी नदीच्या पात्रात पर्जन्यवृष्टी मोठ्या प्रमाणावर होते
(2) ईशान्य मान्सून वाऱ्यांमुळे कावेरी नदीच्या पात्रात पर्जन्यवृष्टी मोठ्या प्रमाणावर होते
(3) कावेरी नदीच्या पात्रात ईशान्य व नैऋत्य मान्सून वाऱ्यांपासून पर्जन्यवृष्टी होते
(4) कावेरी नदीच्या उपनद्या कावेरी नदीच्या पात्रात मोठ्या प्रमाणात पाण्याचा पुरवठा करतात
34. उद्योगाच्या स्थान निश्चिती करताना अल्फ्रेड वेबर यांनी खालीलपैकी कोणत्या घटकाचे महत्त्व आपल्या सिद्धांतात सिद्ध करण्याचा प्रयत्न केला आहे ?
(1) उद्योगाच्या स्थान निश्चितीकरणात मजूरांवरील मूल्याचे योगदान महत्त्वाचे असते
(2) उद्योगाच्या स्थान निश्चितीकरणात कच्च्या मालावरील खर्चाचे योगदान महत्त्वाचे असते
(2) उद्योगाच्या स्थान निश्चितीकरणात बाजारपेठेची सुगमता महत्त्वाची असते
(4) उद्योगाच्या स्थान निश्चितीकरणात वाहतूक खर्चाचे योगदान महत्त्वाचे असते
35. खालील विधानांचा विचार करून त्यातील कोणते/कोणती विधान / ने बरोबर आहे/आहेत ते संकेतांकाचा वापर करून उत्तर लिहा.
1. केंद्रित वस्ती बहुधा शेतवाड्यांनी वेढलेली असते.
2. हिमालयीन प्रदेशात केंद्रित वस्त्या आढळत नाहीत.
पर्यायी उत्तरे :
(1) फक्त 1 बरोबर आहे
(2) फक्त 2 बरोबर आहे
(3) दोन्ही 1 आणि 2 बरोबर आहेत
(4) 1 ही बरोबर नाही व 2 ही बरोबर नाही
36. ह्या पदार्थाचा प्रतिरोधकता निर्णायक (critical) तापमानाच्या खाली शून्य होते.
(1) वाहक (2) रोधक
(3) अतिवाहक (4) यापैकी नाही
37. जर एखादी वस्तू 36° अंशात तिरप्या असणाऱ्या दोन समतल आरशांमध्ये समरूप ठेवली, तर किती प्रतिमा तयार होतील ?
(1) 8 (2) 9
(3) 10 (4) 11
38. $\frac{P}{p} + hg + \frac{1}{2}$ स्थिरांक, हे गणितीय विधान या नावाने ओळखले जाते.
(1) सातत्य समीकरण (2) बर्नोलीचे समीकरण
(3) पास्कलचा नियम (4) युलरचे समीकरण
39. जेव्हा α -कण किरणोत्सारी घटकातून बाहेर पडतात तेव्हा
(1) अणुअंक 2 ने कमी होतो आणि अणुवस्तुमाणांक 4 ने कमी होतो
(2) अणुअंक 1 ने कमी होतो आणि अणुवस्तुमाणांक 2 ने कमी होतो
(3) अणुअंक 1 ने वाढतो
(4) अणुअंक आणि अणुवस्तुमाणांक बदलत नाही
40. मुलाचा ताप 104°F आहे. हे तापमान किती डिग्री सेल्सियस आहे ?
(1) 35° सेल्सियस (2) 37° सेल्सियस
(3) 39° सेल्सियस (4) 40° सेल्सियस
41. खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?
(1) ग्रहांचा वेग सूर्यापासून जास्तीत जास्त अंतर असताना सर्वात कमी आणि सूर्यापासून कमीत कमी अंतर असताना सर्वात जास्त असतो.
(2) ग्रहांचा वेग सूर्यापासून जास्तीत जास्त अंतर असताना सर्वात जास्त आणि सूर्यापासून कमीत कमी अंतर असताना सर्वात कमी असतो.
(3) ग्रहांचा वेग सूर्यापासून जास्तीत जास्त व कमीत कमी अंतर असताना सारखाच असतो.
(4) ग्रहांचा वेग सूर्यापासून जास्तीत जास्त व कमीत कमी अंतर असताना सर्वात जास्त असतो.

42. खालील जोड्या जुळवा – जीवसत्वे व त्यांच्या अभावी होणारे रोग :
जीवसत्वे	अभावाचे रोग
(अ) अ जीवसत्व	i. मुडदूस
(ब) ड जीवसत्व	ii. स्कव्ही
(क) क जीवसत्व	iii. रक्तक्षय
(ड) बी ₁₂ जीवसत्व	iv. रातआंधळेपणा
- पर्यायी उत्तरे :
(अ)	(ब)	(क)	(ड)
(1) (iii)	(ii)	(iv)	(i)
(2) (iv)	(i)	(ii)	(iii)
(3) (i)	(iv)	(iii)	(ii)
(4) (ii)	(iii)	(iv)	(i)
43. ऑविना ट्रीटीसी हा वनस्पती वर आढळणारा परजीवी नेमाटोड आहे.
(1) गहू	(2) तांदूळ
(3) ज्वारी	(4) बाजरी
44. शंखशास्त्राचा अभ्यास म्हणजे कशाचा अभ्यास ?
(1) सीलॅटरेट	(2) मोलुस्का
(3) मोलुस्कांचे कवच	(4) मोलुस्कांचे आवरण
45. मोलुस्का वर्गीय प्राणी मृदूकाय असतात आणि ते खालील वैशिष्ट्ये धारण करतात :
- अ. ते प्राणीसृष्टीमधील दुसरा सर्वात मोठा वर्ग आहे
 ब. सर्वसाधारणपणे ते द्विपक्षीय सममितीय असतात
 क. ते फक्त जमीनीवरच राहातात
 ड. त्यांना मांसल पाय असतात
- वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत ?
(1) फक्त अ	(2) अ, ब आणि ड
(3) अ, ब आणि क	(4) फक्त अ आणि ब
46. खालीलपैकी कोणते प्रमुख धोरणात्मक हस्तक्षेप हे भारतातील भू-सुधारणांचा भाग होते ?
- अ. मध्यस्थांचे निर्मूलन
 ब. कूळ पद्धती सुधारणा
 क. जमीन धारणेवर कमाल मर्यादा निश्चिती
 ड. भू-धारणांचे एकत्रीकरण
- पर्यायी उत्तरे :
(1) अ, ब आणि क	(2) ब, क आणि ड
(3) अ, ब आणि ड	(4) वरीलपैकी सर्व
47. अन्नपूर्णा योजनेचे लाभार्थी कोण आहेत ?
(1) शाळेतील मुली
(2) प्रासंगिक कामगार
(3) राष्ट्रीय वृद्धापकाळ निवृत्ती वेतन योजनेखाली नाहीत असे जेष्ठ नागरिक
(4) निवृत्त सैनिक

48. संतुलित वृद्धी दराचा उद्देश हा असतो.
(1) उत्पन्नाचा वृद्धी दर, उत्पादन वृद्धी दर आणि नैसर्गिक साधनसंपत्तीचा वृद्धी दर यांच्यातील समानता
(2) उत्पन्नातील वृद्धी दर आणि लोकसंख्या वृद्धी दर यांच्यातील समानता
(3) नैसर्गिक साधनसंपत्तीचा वृद्धी दर आणि उत्पन्नातील वृद्धी दर यांच्यातील समानता
(4) नैसर्गिक साधनसंपत्तीचा वृद्धी दर आणि लोकसंख्या वृद्धी दर यांच्यातील समानता
49. नागरीकरण म्हणजे
- अ. शहरांमध्ये लोकसंख्येचे केंद्रीकरण
 ब. शहरांमध्ये लोकसंख्येचे विकेंद्रीकरण
 क. खेड्यात लोकसंख्येचे केंद्रीकरण
 ड. लोकसंख्येच्या घनतेत वाढ
- पर्यायी उत्तरे :
(1) फक्त अ	(2) फक्त अ आणि ब
(3) फक्त अ आणि ड	(4) वरीलपैकी सर्व
50. अटल पुनरुज्जीवन व शहरी परिवर्तन अभियान (AMRUT) विषयी खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर नाही ?
(1) AMRUT हे भारत सरकारचे प्रमुख अभियान आहे
(2) गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय यांनी हे अभियान सुरू केले आहे
(3) ते देशभरातील शहरांमधील पाण्याच्या पुरवठ्याची आव्हाने सोडविते
(4) 25 जून 2015 मध्ये देशातील 500 शहरांमध्ये ते कार्यान्वीत करण्यात आले
51. जेव्हा एखाद्या कुटुंबाचा वंचितता गुणांक टक्के किंवा त्यापेक्षा अधिक असतो, त्यावेळी ते कुटुंब अनेक अंगांनी (बहुमित) दरिद्री मानले जाते.
1. 20.33	2. 50.33
3. 40.33	4. 33.3
52. जुलै 1991 पासून अर्थव्यवस्थेतील पुरवठा बाजू सुधारण्यासाठी व्यापक उदारीकरणाचे उपाय लागू केले जात आहेत. यातील अधिक महत्त्वाचे आहेत:
- अ. व्यापार आणि भांडवल प्रवाह सुधारणा
 ब. औद्योगिक विनियंत्रण
 क. निर्गुंतवणुक आणि सार्वजनिक उद्योग सुधारणा
 ड. वित्तीय क्षेत्र सुधारणा
- पर्यायी उत्तरे :
1. अ आणि ब	2. क आणि ड
3. अ, ब आणि क	4. अ, ब, क आणि ड
53. विविध योजना दस्तऐवजातून नियोजनाची दीर्घकालीन उद्दिष्टे खालीलप्रमाणे दिसून येतात.
- अ. आर्थिक वृद्धी, आत्मनिर्भरता

- ब. बेकारी निर्मूलन, उत्पन्न विषमता घट
क. गरीबी निर्मूलन, आधुनिकीकरण
ड. समावेशक आणि शाश्वत वृद्धी
- पर्यायी उत्तरे :**
1. फक्त अ
 2. फक्त ब
 3. फक्त क
 4. अ, ब, क आणि ड
-
54. योजना निर्मिती आणि यशासाठी पुढील बाबींची गरज असते :
- अ. नियोजन आयोग, आकडेवारी, उद्दिष्टे
ब. लक्षे आणि अग्रक्रम निश्चिती, संसाधन संकलन
क. अभ्रष्ट आणि कार्यक्षम प्रशासन, योग्य विकास धोरण
ड. प्रशासन काटकसर, शिक्षणाचा पाया
- पर्यायी उत्तरे :**
1. फक्त अ
 2. अ आणि ब
 3. अ, ब आणि क
 4. अ, ब, क आणि ड
-
55. ‘एखादा देश गरीब असतो कारण तो गरीबच असतो’ हे विधान चे आहे.
1. जी. मिर्डाल
 2. रॅग्रर नर्क्स
 3. रॉबिन्स
 4. मार्शल
-
56. संतुलित वृद्धी सिद्धांतानुसार मध्ये संतुलनाची गरज आहे.
- अ. उपयोग्य वस्तू व औद्योगिक वस्तू
ब. भांडवली वस्तू व औद्योगिक वस्तू
क. कृषी क्षेत्र व औद्योगिक क्षेत्र
ड. अर्थव्यवस्थेतील सर्व क्षेत्र
- पर्यायी उत्तरे :**
1. फक्त अ
 2. फक्त क
 3. फक्त ड
 4. फक्त अ आणि ब
-
57. शुम्पिटर यांच्या मते,
- अ. विकास म्हणजे स्थितीशील स्थितीत खंडीत आणि उत्स्फूर्त बदल होय.
ब. तर वृद्धी म्हणजे क्रमशः आणि स्थिर दीर्घकालीन बदल जो हळूवार बचत आणि लोकसंख्या वाढीमुळे होतो.
- वरीलपैकी कोणते विधान योग्य आहे/त ?**
1. फक्त अ
 2. फक्त ब
 3. अ आणि ब
 4. वरीलपैकी कोणतेही नाही
-
58. रंगराजन समिती, 2014 ने वर्ष 2011-12 साठी दारिद्र्य रेषा दैनंदिन दरडोई उपभोग खर्च शहरी भागासाठी आणि ग्रामीण भागासाठी निश्चित केली आहे.
1. 50 रुपये आणि 35 रुपये
 2. 47 रुपये आणि 32 रुपये
 3. 55 रुपये आणि 40 रुपये
 4. 60 रुपये आणि 45 रुपये
-
59. 2014 मध्ये शासनाने वित्तीय समावेशनासाठी खालीलपैकी कोणती योजना अंमलात आणली ?
1. निश्चलनीकरण योजना
 2. संपत्ती विवरण योजना
 3. प्रधानमंत्री जन धन योजना
 4. वरीलपैकी सर्व
-
60. जॅडर बजेट म्हणजे काय ?
1. पुरुषांसाठी वेगळा अर्थसंकल्प
 2. महिलांसाठी वेगळा अर्थसंकल्प
 3. सामान्य अर्थसंकल्पात पुरुषांसाठी स्वतंत्र तरतूदी
 4. सामान्य अर्थसंकल्पात महिलांसाठी स्वतंत्र तरतूदी
-
61. 0.10 M जलिय HCl द्रावणाचा pH काढण्यासाठी खालीलपैकी कोणता गणितीय संबंध वापरावा ?
1. $\text{pH} = \log_{10} (1.0 \times 10^{-1})$
 2. $\text{pH} = \log_{10} (1.0 \times 10^1)$
 3. $\text{pH} = -\log_{10} (1.0 \times 10^{-1})$
 4. $\text{pH} = -\log_{10} (1.0 \times 10^1)$
-
62. 1.5M H₂SO₄ च्या 10 dm³ द्रावणापासून 1.0N H₂SO₄ चे द्रावण कसे बनवाल ?
1. दिलेल्या द्रावणात 5 dm³ पाणी घालून
 2. दिलेल्या द्रावणात 294 ग्रॅम H₂SO₄ घालून
 3. दिलेल्या द्रावणात 20 dm³ पाणी घालून
 4. दिलेल्या द्रावणात 174 ग्रॅम H₂SO₄ घालून
-
63. NH₃ आणि BF₃ च्या आकारांबद्दल खालीलपैकी कोणता पर्याय अचूक आहे ?
1. NH₃ - पिरॅमिडल आणि BF₃ - पिरॅमिडल
 2. NH₃ - प्लेनर आणि BF₃ - प्लेनर
 3. NH₃ - प्लेनर आणि BF₃ - पिरॅमिडल
 4. NH₃ - पिरॅमिडल आणि BF₃ - प्लेनर
-
64. खालीलपैकी कोणत्या हायड्रोकार्बनमध्ये 80% कार्बन असतो ? (H = 1, C = 12)
1. बेंझीन
 2. मिथेन
 3. इथेन
 4. सायक्लोहेक्झेन
-
65. 180 ग्रॅम ऑसेटिक आम्ल (CH₃COOH) आणि 180 ग्रॅम पाणी (H₂O) एकमेकांत मिसळले. तयार झालेल्या द्रावणात ऑसेटिक आम्लाचा मोल फ्रॅक्शन इतका असेल. (H = 1, C = 12, O = 16)
1. 0.23
 2. 1.0
 3. 0.5
 4. वरीलपैकी कोणतीही नाही
-
66. जर 1.0 मोल आदर्श वायुचे आकारमान मानक तापमान आणि दाबाला 22.4 Lit असेल तर सर्वकष वायू स्थिरांक, R असतो.
1. 0.0821 atm Lit mol⁻¹ K⁻¹
 2. 8.314 × 10⁷ Joules K⁻¹ mol⁻¹

3. $82.1 \text{ atm Lit mol}^{-1} \text{ K}^{-1}$
 4. $8.314 \text{ erg K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$
67. चुकीची जोडी ओळखा.
 1. लॅबियटी - लॅमिएसी
 2. पामी - अरेकेसी
 3. कम्पोसिटी - क्ल्युसिएसी
 4. अमबेलीफेरी - ऑपिएसी
68. प्रकाश-संश्लेषणामध्ये प्रकाशावर आधारित प्रक्रियेचे महत्त्वाचे कार्य कोणते आहे?
 1. NADH_2 व ATP चे रूपांतर करणे
 2. NADPH व ATP चा उपयोग करणे
 3. NADPH व ATP ची निर्मिती करणे
 4. वरील सर्व
69. एन्झायमचे अग्रलेखा हे आहेत.
 अ. झायमोजेनस् ब. रायबोझोमस्
 क. आरएनए ड. प्रथिने
 वरीलपैकी कोणते पर्याय/पर्याये बरोबर आहे/त?
 1. फक्त अ 2. फक्त ब आणि क
 3. फक्त अ आणि क 4. फक्त ड
70. खालीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत?
 अ. विकरे हे सेंद्रिय उत्प्रेरक आहेत, जे जैव रासायनिक अभिक्रियांना गती देतात.
 ब. विकरे प्रथिनापासून बनलेली असतो.
 क. विकरांची क्रियाशीलता तापमानावर अवलंबून असते.
 ड. अमायलेज हे विकर स्टार्चवर कार्य करते.
 पर्यायी उत्तरे :
 1. अ आणि ब 2. अ, क आणि ड
 3. अ, ब आणि ड 4. वरील सर्व
71. खालीलपैकी कोणते विधान अनुच्छेद 164 मध्ये समाविष्ट नाही?
 1. मुख्यमंत्र्यांची नियुक्ती राज्यपालांद्वारे केली जाईल.
 2. मंत्रीमंडळ राज्याच्या विधानसभेला एकत्रितपणे जबाबदार असणार नाही.
 3. इतर मंत्र्यांची नियुक्ती राज्यपाल मुख्यमंत्र्यांच्या सल्ल्यानुसार करतील.
 4. जो मंत्री कोणत्याही सलग सहा महिने कालावधीसाठी राज्याच्या विधीमंडळाचा सदस्य नसेल तो त्या कालावधीच्या समाप्तीनंतर मंत्री राहणार नाही.
72. व्यक्तीचे भारतीय नागरिकत्व संपुष्टात येते जर
 अ. व्यक्तीने स्वेच्छेने अन्य देशाचे नागरिकत्व स्वीकारले तर.
 ब. व्यक्तीस नोंदणीद्वारे नागरिकत्व मिळाल्यावर पाच वर्षांच्या कालावधीत त्यास 18 महिन्यांचा कारावास झाला असेल तर.

- क. फसवणूक/गैरप्रकार करून नागरिकत्व मिळवलेले आहे असे भारत सरकारचे समाधान झाले तर.
 ड. व्यक्तीने भारतीय राज्यघटनेशी अनिष्ठा दाखविली असेल तर.
 पर्यायी उत्तरे :
 1. अ, ब आणि क 2. अ, क आणि ड
 3. ब आणि क 4. अ, ब, क आणि ड
73. भारतीय संविधानात स्वीकार केल्यासंदर्भात खालीलपैकी योग्य जोडी/जोड्या कोणती/कोणत्या आहे/आहेत?
 अ. अमेरिका - उपराष्ट्रपती पद
 ब. कॅनडा - केंद्र सरकारसाठी 'युनियन' ही संज्ञा
 क. दक्षिण आफ्रिका - राज्यसभा निवडणूक पद्धती
 ड. आयर्लंड - राष्ट्रपतींकडून राज्यसभेत विशिष्ट क्षेत्रातील विशेष कामगिरी केलेल्या सदस्यांची नामनिर्देशन पद्धती.
 पर्यायी उत्तरे :
 1. फक्त अ 2. अ आणि क
 3. अ, ब आणि ड 4. अ, ब, क आणि ड
74. संसदीय राजभाषा समितीचा/चे मुख्य उद्देश्य खालीलपैकी कोणता/त आहे/त?
 अ. संघाच्या (Union) अधिकृत उद्दिष्टांसाठी हिंदी भाषेच्या वापरात झालेल्या प्रगतीचा आढावा घेणे आणि हिंदीचा वापर वाढवण्यासाठी शिफारशी करणे.
 ब. नवीन घटक राज्यांच्या भाषिक मागण्यांकडे लक्ष देणे आणि त्या संदर्भात सूचना करणे.
 क. धोक्यात आलेल्या भाषा ओळखणे आणि त्यांच्या संरक्षणासाठी शिफारशी करणे.
 ड. स्थानिक भाषा शिक्षणाचे परिक्षण करणे आणि त्रि-भाषा सूत्राची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी शिफारशी करणे.
 पर्यायी उत्तरे :
 1. केवळ अ 2. ब, क आणि ड
 3. अ आणि ड 4. वरील सर्व
75. जिल्हा परिषद अध्यक्षांच्या संदर्भात खालील विधान/विधाने विचारात घ्या.
 अ. जिल्हा परिषदेच्या एकूण सदस्य संख्येच्या 1/5 सदस्यांनी अविश्वास ठराव मांडून तो संमत झाल्यास अध्यक्षांना पदाचा राजीनामा द्यावा लागतो.
 ब. जिल्हा परिषद अध्यक्षांना मंत्र्यांचा दर्जा देण्याचा निर्णय सुधाकरराव नाईक यांच्या मंत्रीमंडळाने घेतला.
 क. जिल्हा परिषद अध्यक्षांना मंत्र्यांचा दर्जा देण्याचा निर्णय वसंतराव नाईक यांच्या मंत्रीमंडळाने घेतला.

- ड. जिल्हा परिषद अध्यक्षांना मंत्र्याचा दर्जा देण्याचा निर्णय वसंतदादा पाटील यांच्या मंत्रीमंडळाने घेतला.
- वरीलपैकी अयोग्य विधाने ओळखा.**
1. अ आणि क
 2. ब आणि ड
 3. अ आणि ब
 4. क आणि ड
-
76. पुढीलपैकी बिगर-घटनात्मक संस्था कोणती/कोणत्या आहेत ?
- I. नीति आयोग
 - II. राज्य वित्त आयोग
 - III. राष्ट्रीय मागासवर्गीय आयोग
 - IV. केंद्रीय माहिती आयोग
- पर्यायी उत्तरे :**
1. फक्त I बरोबर आहे
 2. फक्त III आणि IV बरोबर आहे
 3. फक्त I, III आणि IV बरोबर आहे
 4. फक्त I आणि IV बरोबर आहे
-
77. लोकपाल आणि लोकायुक्त (सुधारणा) अधिनियम, 2016 च्या प्रमुख तरतूदी :
- अ. त्याने लोकपाल आणि लोकायुक्त अधिनियम, 2013 (जो 16 जानेवारी 2014 रोजी लागू झाला) यात सुधारणा केल्या आहेत.
 - ब. सार्वजनिक सेवकांनी (Public Servants) मालमत्तेचे आणि दायित्वाचे तपशील सादर करण्याच्या तरतूदीशी संबंधित असलेले 2013 च्या कायद्यातील कलम 44 मध्ये देखील दुरुस्ती करण्यात आली आहे.
 - क. सर्व घटक राज्यांनी लोकायुक्त पदाची स्थापना एक वर्षाच्या आत करावी असे बंधनकारक करण्यात आले.
 - ड. दुरुस्तीद्वारे सार्वजनिक सेवकांनी मालमत्तेचे आणि दायित्वाचे तपशील 30 दिवसात सादर करण्याच्या कालावधीची तरतूद हटविण्यात आली आहे.
- वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?**
1. अ, ब आणि क
 2. अ, ब आणि ड
 3. अ, क आणि ड
 4. वरील सर्व
-
78. राष्ट्रीय मागास वर्ग आयोगाचे कर्तव्य खालीलपैकी कोणते आहे/आहेत ?
1. सामाजिक आणि शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्या वर्गाच्या हक्क आणि संरक्षणापासून वंचित राहण्याच्या संदर्भात विशिष्ट तक्रारींची चौकशी करणे
 2. सामाजिक आणि शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्या वर्गाच्या सामाजिक-आर्थिक विकासामध्ये सहभागी होणे आणि सल्ला देणे
 3. सामाजिक आणि शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्या वर्गाचे संरक्षण, कल्याण, विकास आणि यासंबंधी इतर कार्ये पार पाडणे

4. वरीलपैकी सर्व
-
79. खालीलपैकी कोणती जोडी चुकीची आहे ?
भारताचे राष्ट्रीय पक्ष	स्थापना वर्ष
1. कम्युनिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया (मार्क्सवादी)	1964
सी.पी.आय. - एम.	
2. कम्युनिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया (सी.पी.आय.)	1926
3. बहुजन समाज पक्ष (बी.एस.पी.)	1984
4. ऑल इंडिया तृणमूल काँग्रेस (ए.आय.टी.सी.)	1998
-
80. योग्य जोड्या जुळवा :
अ. भाग - I	i. मूलभूत हक्क
ब. भाग - II	ii. पंचायत राज
क. भाग - III	iii. नागरिकत्व
ड. भाग - IV	iv. संघराज्य व त्याचे कार्यक्षेत्र
- पर्यायी उत्तरे :**
	अ	ब	क	ड
1.	iv	ii	iii	i
2.	iii	i	ii	iv
3.	ii	iii	i	iv
4.	iv	i	ii	iii
-
81. पाचव्या अनुसूचीमधील अनुसूचित क्षेत्रे आणि अनुसूचित जनजाती यांच्या प्रशासनासंबंधी राज्यघटनेतील तरतूदी
1. राज्यपाल बदलू शकतात
 2. राष्ट्रपती बदलू शकतात
 3. विशेष बहुमताने घटनादुरुस्ती करून संसद बदलू शकते
 4. सामान्य कायदा करून संसद बदलू शकते
-
82. ‘स्वामित्व’ (SVAMITVA) योजनेची उद्दिष्टे खालीलपैकी कोणती आहेत ?
- अ. ग्रामस्थांना त्यांच्या मालमत्तेचा वापर कर्ज घेण्यासाठी करून आर्थिक स्थिरता सुनिश्चित करणे.
 - ब. शहरी नियोजनासाठी आणि अंमलबजावणीसाठी जमिनीच्या अचूक नोंदी तयार करणे.
 - क. मालमत्तेशी संबंधित वाद कमी करणे.
 - ड. मालमत्ता कर निश्चित करणे.
- पर्यायी उत्तरे :**
1. केवळ अ
 2. ब, क आणि ड
 3. अ, क आणि ड
 4. वरील सर्व
-
83. लोकसभेच्या ‘शून्य प्रहर’ (Zero Hour) संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :
- अ. प्रश्नोत्तराच्या तासानंतर आणि कागदपत्रे ठेवण्याआधीची वेळ आणि सभागृहात कोणतेही सूचीबद्ध कामकाज सुरू होण्यापूर्वीची वेळ ‘शून्य प्रहर’ म्हणून ओळखली जाते.

- ब. शून्य प्रहर दरम्यान मुद्दे मांडण्यासाठी, सदस्य दररोज सकाळी 8.00 ते 9.30 या वेळेत सभापतीस सूचना देतात.
- क. सध्या, शून्य तासादरम्यान प्राधान्य क्रमानुसार दररोज तीस प्रकरणे (मुद्दे) मांडण्याची परवानगी आहे.
- ड. शून्य तासाबाबत नियमात कोणतीही तरतूद नसल्याने, कोणत्याही दिवशी किती प्रकरणे मांडता येतील यावर कमाल मर्यादा नाही.

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

1. अ आणि ब 2. अ, ब आणि ड
3. ब, क आणि ड 4. अ आणि ड

84. भारतातील केंद्र व राज्य शासन यांच्यातील कायदेविषयक परस्पर संबंधाबाबत खालीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- अ. शेतजमिनी व्यतिरिक्त इतर मालमत्तेचे हस्तांतरण हा विषय समवर्ती सूचीमध्ये समाविष्ट आहे.
- ब. शेतीयोग्य जमीन सोडून इतर प्रकारच्या संपत्तीवरील कर हा विषय संघसूचीमध्ये समाविष्ट आहे.
- क. करमणूक कर हा विषय समवर्ती सूचीमध्ये समाविष्ट आहे.
- ड. ‘पुरातन वस्तू संग्रहालये’ हा विषय राज्य सूचीमध्ये समाविष्ट आहे.

पर्यायी उत्तरे :

1. अ, ब आणि क 2. ब, क आणि ड
3. अ, ब आणि ड 4. अ, क आणि ड

85. घटनापरिषदेमध्ये विस्तृत चर्चा होऊन पुढील तरतूदीचा समावेश करण्यात आला. खालीलपैकी कोणत्या अनुच्छेदांचा त्यात समावेश होत नाही ?

- I. अनुच्छेद 51A नुसार मूलभूत कर्तव्य
II. अनुच्छेद 368 नुसार घटनादुरुस्ती
III. अनुच्छेद 352 नुसार राष्ट्रीय आणीबाणी
IV. अनुच्छेद 123 नुसार वटहुकूम

पर्यायी उत्तरे :

1. फक्त I बरोबर
2. फक्त II बरोबर
3. वरीलपैकी सर्व बरोबर
4. वरीलपैकी कोणतेही बरोबर नाही

86. नोव्हेंबर 2022 मध्ये 10 वा आंतरराष्ट्रीय पर्यटन मार्ट कोणत्या राज्यात आयोजित करण्यात आला ?

1. महाराष्ट्र 2. उत्तर प्रदेश
3. मिझोराम 4. आसाम

87. खालील विधाने विचारात घेवून योग्य पर्याय निवडा.

- a. रमेश बैस यांची महाराष्ट्राचे राज्यपाल म्हणून नियुक्ती झाली.
b. यापूर्वी ते त्रिपूरा राज्याचे राज्यपाल होते..

c. ते मूळचे छत्तीसगड राज्याचे आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

1. फक्त a बरोबर आहे.
2. a आणि b दोन्ही बरोबर आहेत
3. a आणि c दोन्ही बरोबर आहेत
4. a, b आणि c बरोबर आहेत.

88. संयुक्त राष्ट्रांच्या ‘पोषण वर्धन मोहिमे’ संदर्भात खालील विधाने तपासा.

- अ. या मोहिमेच्या समन्वयकपदी अफशान खान यांची नेमणूक करण्यात आली.
ब. या मोहिमेच्या समन्वयकपदी अँटनी ब्लिंकन यांची नेमणूक करण्यात आली.
क. 2030 पर्यंत कुपोषणाचे उच्चाटन करणे हे या मोहिमेचे उद्दिष्ट आहे.
ड. ही मोहिम जगातील कुपोषण असलेल्या देशांमध्ये राबविण्यात येते.

वरीलपैकी योग्य विधाने ओळखा.

1. अ आणि ब बरोबर आहे
2. क आणि ड बरोबर आहे
3. अ, क आणि ड बरोबर आहे.
4. अ, ब आणि ड बरोबर आहे

89. 2023 मधील महाराष्ट्र राज्याच्या अर्थसंकल्पामध्ये कोणत्या महामंडळांची स्थापना करण्याची घोषणा करण्यात आली ?

- अ. राजे उमाजी नाईक आर्थिक विकास महामंडळ.
ब. मराठवाडा दुग्ध विकास महामंडळ.
क. जगदज्योती महात्मा बसवेश्वर आर्थिक विकास महामंडळ.
ड. संत काशिबा गुरव युवा आर्थिक विकास महामंडळ.

पर्यायी उत्तरे :

1. फक्त अ आणि ड
2. फक्त अ, क आणि ड
3. फक्त ब, क आणि ड
4. फक्त ब आणि क

90. खालीलपैकी कोणते शहर 2023 मधील ‘पाचव्या आसियान-इंडीया बिझनेस समिट’चे यजमान होते ?

1. नवी दिल्ली 2. ढाका
3. कालालापूर 4. सिंगापूर शहर

91. सम्मेद शिखरजी हे तीर्थक्षेत्र गेल्या काही दिवसापासून चर्चेत आहे. या तीर्थक्षेत्राविषयी योग्य विधान ओळखा.

- अ. हे जैन समाजाचे तीर्थक्षेत्र आहे.
ब. हे तीर्थक्षेत्र झारखंड राज्यातील गिरधी येथे आहे.
क. हे तीर्थक्षेत्र राजस्थान येथील अरवली पर्वत येथे आहे.
ड. हे हिंदू धर्मियांचे तीर्थक्षेत्र आहे.

पर्यायी उत्तरे :

1. फक्त अ व क बरोबर आहे

2. फक्त अ व ब बरोबर आहे
3. फक्त ब व क बरोबर आहे
4. फक्त क बरोबर आहे

92. ‘तुर्की’ या देशातील भूकंपग्रस्तांना मदतीसाठी भारताने कोणते मिशन राबवले ?

1. ऑपरेशन राहत
2. ऑपरेशन हमदर्द
3. ऑपरेशन दोस्त
4. ऑपरेशन सखा

93. ‘यु.एन. कॉप 15’ संदर्भात खालीलपैकी बरोबर विधान/विधाने ओळखा.

- अ. या परिषदेत जागतिक जैवविविधता करारास मंजुरी देण्यात आली.
- ब. जागतिक जैवविविधता करार अमेरिकेच्या अध्यक्षतेखाली झाला.
- क. ‘यु.एन. कॉप 15’ चे अध्यक्षपद चीनने भूषवले.
- ड. धोक्यात आलेल्या प्रजातींच्या संरक्षणासाठी, हवामान बदलाचे दुष्परिणाम घटवण्यासाठी प्रयत्न करण्याची गरज या करारामध्ये प्रतिपादन केलेली आहे.

पर्यायी उत्तरे :

1. अ आणि ब बरोबर आहे
2. ब आणि ड बरोबर आहे
3. ब आणि क बरोबर आहे
4. अ, क आणि ड बरोबर आहे

94. खालीलपैकी कोणी नवी दिल्ली येथे आय.बी.ए. महिला जागतिक बॉक्सिंग चॅंपियनशिप, 2023 चे उद्घाटन केले ?

1. श्री अनुराग सिंग ठाकूर
2. श्री नरेंद्र मोदी
3. श्री अमित शहा
4. श्रीमती जयश्री बॅनर्जी

95. खालील जोड्या लावा.

अर्जुन पुरस्कार विजेते 2022

a. भक्ती कुलकर्णी	i. बॅडमिंटन
b. साक्षी कुमारी	ii. कबड्डी
c. लक्ष्य सेन	iii. बुद्धिबळ

पर्यायी उत्तरे :

	a	b	c
1.	i	iii	ii
2.	ii	i	iii
3.	iii	ii	i
4.	i	ii	iii

96. मार्च 2023 मध्ये सरकारने पेन्शन फंड नियामक आणि विकास प्राधिकरण (पी.एफ.आर.डी.ए.) चे अध्यक्ष म्हणून कोणाला नियुक्त केले आहे ?

1. अमिताव मुखर्जी
2. दिपक मोहंती
3. राजेश मल्होत्रा
4. सुप्रतिम बंडोपाध्याय

97. 25 वी राष्ट्रीय ई-गव्हर्नन्स परिषद, 2022 कोठे आयोजित केली होती ?

1. कोल्लम - केरळ
2. मुंबई - महाराष्ट्र
3. अहमदाबाद - गुजरात
4. कटरा - जम्मू काश्मीर

98. युनेस्कोने 2023 चा ‘आंतरराष्ट्रीय शिक्षण दिन’ कोणत्या देशातील मुली आणि महिलांना समर्पित केला ?

1. इराण
2. अफगणिस्तान
3. इस्राइल
4. व्हिएतनाम

99. 2023 मध्ये कोणत्या देशाने ब्रिटिश राजेशाहीचा उल्लेख चलनी नोटेवरून वगळला आहे ?

1. ऑस्ट्रेलिया
2. न्यूझीलंड
3. स्वित्झर्लंड
4. कॅनडा

100. 2023 च्या ‘पद्मश्री’ पुरस्काराबाबत जोड्या लावा.

व्यक्ति	क्षेत्र
a. रमेश पतंगे	i. विज्ञान आणि अभियांत्रिकी
b. डॉ. महेंद्र पाल	ii. साहित्य आणि शिक्षण
c. उमाशंकर पांडे	iii. कला
d. परशुराम खुणे	iv. समाज कार्य

पर्यायी उत्तरे :

	a	b	c	d
1.	ii	iii	i	iv
2.	iii	ii	iv	i
3.	i	iv	iii	ii
4.	ii	i	iv	iii

MPSC-Rajyaseva-Prelims-Exam-2023

Ans	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	4	1	4	1	1	4	3	3	2	4
11	3	1	3	4	1	3	3	4	3	4
21	3	1	1	3	2	3	4	2	1	3
31	2	1	2	4	2	3	2	#	1	4
41	1	2	1	3	2	4	3	1	1	3
51	4	4	4	4	2	3	3	2	3	4
61	3	3	4	3	1	1	3	3	1	3
71	2	2	4	1	#	4	2	4	2	4
81	4	3	4	3	1	3	4	3	2	3
91	2	3	4	1	3	2	4	2	1	4

ने दर्शविलेल्या प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.